

Ludvig Nordström

UTSTÄLLER AKVARELLER, GOUACHER OCH TECKNINGAR FRÅN SINA RESOR

GALERIE MODERNE

Kära Lubbe.

På väg till Nybroplan kom jag att tänka på att det är jämnt 20 år sedan du skrev en artikel i den numera försvunna tidskriften »Konst» om den unga konsten och du hade några vänliga synpunkter även på mina strävanden. Om någon då hade sagt mig att jag 20 år senare skulle skriva om ditt arbete med pensel och färgkakor, så skulle jag nog ha drillat till med ett skratt. När jag i dag stod och bläddrade i dina färgsprakande akvareller från din världsomsegling, så hade jag ingen lust att skratta, du förstår mig helt säkert, men att ta dig i näven och tacka för att du berett mig den sorts glädje som man känner utan att behöva förvrida munvinklarna.

Jag tog fram min penna och antecknade:

Brinnande himlar, intensivt färgspel, bergen avteckna sig i olika klara färgskikt, fruktträden spraka, glödande moln, kokande sjöar, bläckiga skuggor, yppiga vinberg, flammande träd, glidande skepp med skorstenar och bråte, rökar som torna upp sig som vulkaniska bergformationer, bronshimlar mot vilka paristaken skimra och skorstensrökarna avteckna sig isigt, bleka ackord, aristokratisk knapphet, bondsk frodighet, självporträtt, där kinderna tävla med de intensivt solnedgångsglödande tropikmolnen, skägget i samma fräcka blå som vattnet i bakgrunden ...

Jag tänkte skaka en cocktail av dessa glosor och dricka en skål för dig, men när jag sitter vid mitt bord och söker samla mina intryck, så tycker jag att det inte är så viktigt med några välsvavade

fraser, varför jag låter de ovan uppräknade orden få verka i och för sig själva. I stället skulle jag vilja tala om för dig hur gott det gör en målare att se en människa, fullvuxen och sund, i dessa yttersta dagar, med ett verkligt barns oförfalskade, hungriga ögon på skaft girigt bläddra i naturens stora, outtömliga bilderbok, glädja sig åt berg och sjöar, himlar och rökar. Och som den klara hjärna du ar, säger du: Så våldsamt himlen lyser, så svartblått havet är, och så ta'r du dina barnfärger och så målar du det, enkelt och rättframt och ingenting annat. Att det blir intensivt, innerligt och bra beror på att du är intensiv, innerlig och bra.

Du påstår att du gjort dina bilder bara som illustrationer till dina böcker och att du målar endast när du inte hinner skriva om det du ser. Än se'n! Det är sak samma varför man uttrycker det man ser och upplever. Du ser det geografiskt och etnografiskt, säger du. Gärna det. Huvudsaken är att du ser det med *dina* ögon och inte med Dr Freuds för att bara ta ett exempel.

När man ser dina bilder börjar marken bränna under ens fötter och man får en obetvinglig lust att resa, se, ge sig ut i den härliga världen. Vad det lockar att få se palmerna på dina flytande öar, korallreven, oceanerna, kreolskorna och rosenbergen. – Nästa gång, Lubbe, fara vi tillsammans till cinnobern och vertemerauden och på det gungande däckets skola vi hurra för livsglädjen och andas oceanluft. Stockholm i nov. 1932. / Din tillgivne *Isaac Grünewald*. (Ur ett förord i utställningskatalogen.)

En recensent i *Svenska Dagbladet* [9/11 1932] önskar att han kunde vara lika entusiastisk som Grünewald:

”...men för att säga som det är behärskar konstnären varken den ena eller den andra [...] av de egenskaper, vilka han i så hög grad har som författare. Hur han än slösar med färglådans grannaste smaragdgrön och cinnober blir han aldrig kolorist, och med vilken barnslig iver han än gnor med sina porträtthufvuden blir linjen aldrig spirituellt eller omedelbart skön. Våra ritlärare i skolorna skulle gott i en handvändning kunna trumma upp ett dussin tonåringar som äro mäktiga av lika mycket uttrycksfullhet och högre driven teknik.

Det är hårda ord, men det är sant. Sedan kommer en annan sak, att utställningen fånglar genom motiven, genom den kolossala minnesskatt som bara fått ett alltför valhänt uttryck i bladen. [...] när han rör sig från Öregrundsgrepen och norrut kan hans naivt ivriga pensel verkligen få en rörande flykt över framställningen. Det ligger mycken kärlek och inlevelse i hans små skildringar av gamla skärgårdskapell och fyrar [...] Här är dock totalistens hem i världen, endast här kan hans pensel förmedla något av den känsla, som gör allt måleri, virtuost eller naivt, till vad vi kalla konst.”

Karl Asplund

Utställningen på ”Galerie moderne” är en av åtta kända utställningar där Ludvig Nordström varit representerad. Katalogens omslagsbild är också omslagsbild i författarens reseskildring *Jag reste ut som svensk... Från en världsomsegling*. 1932.

Ludvig Nordström hade ritat och målat ända sedan barndomen.

Som författare nöjde han sig till en början med att teckna omslagsbilder till sina egna böcker, t.ex. *Borgare*. I och med *Döda världar i samhällsrymden*, publicerad som en serie i *Bonniers Månadshäften* i jan-feb 1920, och sammanställd till en bok under hösten, började han illustrera sina egna böcker. Nordström kunde därför ge ett utförligt enkätsvar då tidningen *Dagens Nyheter* i februari 1920 frågade: ”Vad tycker ni om att bli illustrerad? Våra tecknare inför författarnas jury.” För första gången spelade Ludvig Nordström på allvar bägge rollerna: författare och bildkonstnär. Han fortsatte att illustrera sina böcker, framför allt reportageböckerna.

Ludvig Nordström var också intresserad av andras konst, av konst överhuvudtaget. Han skrev till exempel ett förord till en utställning om Einar Jolin, och ett par artiklar om Ossian Elgström. Redan 1912 skrev han artikeln ”Några reflektioner om svensk konst.”

Ludwig Qvarnström har skrivit om Ludvig Nordström som bildkonstnär i sin uppsats *Ludvig Nordström och bildkonsten*. Konstvetenskapliga inst. Lund, 1997.